

STOPNIE ALARMOWE

RODZAJE I ICH STOSOWANIE

AKTY PRAWNE:

- 1. USTAWA O ZARZĄDZANIU KRYZYSOWYM Z 19.04.2007r.**
- 2. ZARZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW Nr.18 z 02.03.2016r.
w sprawie wykazu przedsięwzięć i procedur systemu zarządzania kryzysowego.**

Na podstawie Zarządzenia Nr.18 Prezesa Rady Ministrów wprowadza się wykaz przedsięwzięć i procedur systemu zarządzania kryzysowego (SZK) – uwzględniający przedsięwzięcia wynikające z Instrukcji *SYSTEMU REAGOWANIA KRYZYSOWEGO NATO (NCRS)* oraz określa się organy odpowiedzialne za ich uruchomienie.

Na wykaz przedsięwzięć i procedur systemu zarządzania kryzysowego składają się:

***STOPNIE ALARMOWE I STOPNIE ALARMOWE DLA ZAGROŻEŃ CYBERPRZESTRZENI RP
ZWANE „STOPNIAMI ALARMOWYMI CRP”***

Sposób i tryb uruchamiania przedsięwzięć i procedur systemu zarządzania kryzysowego.

Zadania ujęte w wykazie przedsięwzięć i procedur SZK realizuje się :

- 1.w stanach gotowości obronnej państwa.**
- 2.w przypadku udziału POLSKI w operacjach NATO, w tym wynikających z art..5 Traktatu Północnoatlantyckiego, oraz na podstawie innych artykułów tego Traktatu**
- 3.w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej.**

STOSOWANIE STOPNI ALARMOWYCH

1. Zadania określone w ramach **stopni alarmowych lub stopni alarmowych dla zagrożeń w cyberprzestrzeni RP** obejmują przedsięwzięcia realizowane w celu przeciwdziałania wystąpieniu zdarzenia o charakterze terrorystycznym lub sabotażowym i minimalizacja jej skutków.
2. **Stopnie alarmowe lub stopnie alarmowe CRP** mogą być wprowadzane, zmieniane i odwoływane w drodze zarządzenia przez:
 - 1) **Prezesa Rady Ministrów**, na obszarze kilku województw lub na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) **Ministra lub kierownika urzędu centralnego** w odniesieniu do wszystkich lub wybranych kierowników podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych organów jednostek organizacyjnych i urzędów;
 - 3) **Wojewodę** w stosunku do obszarów, obiektów i urzędzeń według właściwości miejscowej, na obszarze całego lub części województwa.
3. **Organy wymienione w ust.2 wprowadzają stopień alarmowy lub stopeń alarmowy CRP** kierują się posiadanymi informacjami dotyczącymi zdarzeń lub zagrożeń lub możliwości ich wystąpienia, w tym w szczególności informacjami przekazanymi przez **Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego**.

POZIOMY ZAGROŻENIA I WARUNKI ICH OKREŚLANIA

- ***poziom niski – zielony***- oznacza brak informacji o zagrożeniu terrorystycznym dla RP.

-***poziom umiarkowany – żółty*** – oznacza że zdarzenie o charakterze terrorystycznym jest mało prawdopodobne, ale występują informacje wskazujące na możliwość ich wystąpienia.

-***poziom wysoki- pomarańczowy*** – oznacza, że zdarzenie o charakterze terrorystycznym jest prawdopodobne oraz że występują potwierdzone informacje o możliwości jego wystąpienia.

-***poziom bardzo wysoki – czerwony*** – oznacza, że wystąpiło zdarzenie o charakterze terrorystycznym lub uzyskane informacje wskazują na końcową fazę ich przygotowania.

Rodzaje i definicje

Pierwszy stopień alarmowy (stopień ALFA według terminologii NATO) ma zastosowanie w przypadku uzyskania informacji o możliwości wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym lub sabotażowym, którego rodzaj i zakres jest trudny do przewidzenia. Jego wprowadzenie ma charakter ogólnego ostrzeżenia, a okoliczności nie usprawiedliwiają uruchomienia przedsięwzięć zawartych w wyższych stopniach alarmowych. Wszystkie organy administracji publicznej i służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo powinny być w stanie wprowadzić i utrzymywać przedsięwzięcia tego stanu alarmowego na czas nieograniczony.

- **Drugi stopień alarmowy (stopień BRAVO według terminologii NATO)** ma zastosowanie w przypadku uzyskania informacji o możliwości wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym lub sabotażowym. Stopień ten jest wprowadzany w przypadku zaistnienia zwiększonego i przewidywalnego zagrożenia działalnością terrorystyczną lub aktem sabotażu, jednakże konkretny cel ataku nie został zidentyfikowany. Wszystkie organy administracji publicznej i służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo powinny posiadać możliwość utrzymania tego stopnia do chwili ustąpienia zagrożenia, nie naruszając swoich zdolności do bieżącego działania.

- **Trzeci stopień alarmowy (stopień CHARLIE według terminologii NATO)** ma zastosowanie w przypadku jeżeli zaistniało konkretne zdarzenie, potwierdzające cel potencjalnego ataku terrorystycznego lub sabotażowego godzącego w bezpieczeństwo RP lub bezpieczeństwo innych państw stwarzające potencjalne zagrożenie dla Polski, albo w przypadku uzyskania wiarygodnych i potwierdzonych informacji o planowanym zdarzeniu o charakterze terrorystycznym lub sabotażowym na terytorium RP, bądź którego celem mają być obywatele lub infrastruktura ,w tym także obywatele i instytucje poza granicami RP. Utrzymanie tego stopnia może spowodować utrudnienia i będzie miało wpływ na funkcjonowanie służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa.

- **Czwarty stopień alarmowy (stopień DELTA według terminologii NATO)** ma zastosowanie w przypadku wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym lub sabotażowym, powodującego zagrożenie bezpieczeństwa RP lub bezpieczeństwa innych państw i stwarzającego zagrożenie dla Polski, albo w przypadku gdy uzyskane informacje wskazują na zaawansowaną fazę przygotowań do zdarzenia o charakterze terrorystycznym na terenie RP bądź którego celem mają być jej obywatele albo infrastruktura, w tym także obywatele i instytucje poza granicami RP, a zebrane informacje wskazują na nieuchronność takiego zdarzenia. Utrzymanie tego stopnia dłuższy czas może spowodować utrudnienia i będzie miało wpływ na funkcjonowanie służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa.

Wyższy stopień alarmowy może być wprowadzony z pominięciem niższych stopni.

- Przez używane poniżej określenie „**zagrożona infrastruktura**” należy rozumieć obiekty i systemy niezbędne dla zapewnienia bezpiecznego i ciągłego funkcjonowania organów administracji publicznej i zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych ludności, zidentyfikowane przez organy wymienione w ust. 2 pkt 2-3, w tym infrastruktura ujęta w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz. 590, z późn. zm. 1))

- **Zadania do realizacji przez organy administracji publicznej oraz kierowników służb i instytucji właściwych w sprawach bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego w poszczególnych stopniach alarmowych**
-
- Podczas realizacji zadań określonych dla poszczególnych stopni alarmowych organy administracji publicznej oraz kierownicy służb i instytucji właściwi w sprawach bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego wykonują przedsięwzięcia wynikające z ich kompetencji ustawowych, z uwzględnieniem następujących elementów:
 - **1) w zakresie wdrożenia dodatkowych planów ochrony**, w celu wzmocnienia bezpieczeństwa obiektów, obszarów i urzędzeń – zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz.U. z 2005 r., Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.);
 - **2) w zakresie wprowadzenia zakazu przeprowadzania imprez masowych** – na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2009 r., Nr 62, poz. 504);
 -
 - **3) w zakresie wprowadzenia zakazu organizacji zgromadzeń publicznych** – zgodnie z art. 8 pkt 2 ustawy z dnia 5 lipca 1990 r. Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 1990 r., Nr 51, poz. 297, z późn. zm.);

- **4) w zakresie wprowadzenia ograniczeń w przewozie materiałów niebezpiecznych:**
 - **a) w transporcie drogowym** – zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 199, poz. 1671, z późn. zm.) oraz art. 60 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206);
 - **b) w transporcie kolejowym** – na podstawie art. 7 ustawy z dnia 31 marca 2004 r. o przewozie koleją towarów niebezpiecznych (Dz.U. z 2004 r. nr 97, poz. 962, z późn. zm.);
- **5) w zakresie wprowadzenia ograniczeń w korzystaniu z przestrzeni powietrznej** – zgodnie z art. 119 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz. U. z 2006 r., Nr 100, poz. 696, z późn. zm.);
- **6) w zakresie wprowadzenia zakazu noszenia broni** – na podstawie art. 33 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2004r., Nr 52, poz. 525, z późn. zm.);
- **7) w zakresie wprowadzenia ograniczeń w spożyciu niebezpiecznej żywności** – na podstawie art. 27 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2006 r., Nr 122, poz. 851, z późn. zm.);
- **8) w zakresie wprowadzenia ograniczeń w obrocie niebezpiecznymi produktami leczniczymi lub wyrobami medycznymi** – na podstawie art. 121 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r., Nr 45, poz. 271, z późn. zm.).

- **Po wprowadzeniu pierwszego stopnia alarmowego należy wykonać w szczególności następujące zadania:**
- **1) na rzecz ochrony infrastruktury:**
- a) informować podległy personel o konieczności zachowania wzmożonej czujności w stosunku do osób, zachowujących się w sposób wzbudzający podejrzenia,
- b) zapewnić dostępność w trybie alarmowym członków personelu niezbędnego do wzmocnienia ochrony obiektów,
- c) przeprowadzać wzmożone kontrole pojazdów oraz osób wchodzących na teren obiektów,
- d) ograniczyć w obrębie instytucji ruch pojazdów i osób do niezbędnego minimum,
- e) sprawdzać na zewnątrz i od wewnątrz budynki będące w stałym użyciu, pod względem podejrzanych zachowań osób oraz w poszukiwaniu podejrzanych przedmiotów,
- f) zamknąć i zabezpieczyć nie używane regularnie budynki i pomieszczenia,
- g) sprawdzić działanie środków łączności funkcjonujących na potrzeby systemu kierowania,
- h) dokonać przeglądu wszystkich procedur, rozkazów, szczegółowych wymagań osobowych i logistycznych oraz zadań związanych z wprowadzeniem wyższych stopni alarmowych,
- i) sprawdzić działanie instalacji alarmowych oraz przepustowość dróg ewakuacji.
- **2) na rzecz ochrony ludności:**
- a) prowadzić wzmożoną kontrolę miejsc dużych skupisk ludzkich, obiektów użyteczności publicznej oraz innych potencjalnych poza militarnych obiektów ataku, w celu wzmocnienia ochrony,
- b) informować odpowiednie służby w przypadku zauważenia: nieznanymi pojazdów na terenie instytucji publicznych lub innych ważnych obiektów, porzuconych paczek i bagaży lub w przypadku zaobserwowania jakichkolwiek innych oznak nietypowej działalności.

Po wprowadzeniu drugiego stopnia alarmowego należy wykonać wszystkie zadania wymienione dla pierwszego stopnia alarmowego. Ponadto należy wykonać w szczególności następujące zadania:

- **1) na rzecz ochrony infrastruktury:**

- a) ostrzec personel o możliwych formach ataku,
- b) zapewnić dostępność w trybie alarmowym personelu wyznaczonego do wdrażania procedur działania na wypadek aktów terrorystycznych i sabotażowych,
- c) wzmocnić ochronę ważnych obiektów publicznych oraz sprawdzić systemy ochrony obiektów ochraniających przez specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne i wewnętrzne służby ochrony,
- d) wzmocnić kontrole wszystkich przesyłek pocztowych kierowanych do urzędu (instytucji),
- e) dokonać przeglądu stanu posiadanych zapasów materiałowych i sprzętu,
- f) poddać kontroli przy wejściu osoby wchodzące na teren obiektu oraz ich bagaże, paczki i inne pojemniki,
- g) zapewnić ochronę środków transportu służbowego poza terenem obiektu, wprowadzić kontrolę pojazdu przed wejściem do samochodu i jego uruchomieniem.

- **2) na rzecz ochrony ludności:**

- a) wprowadzić nieregularne patrole do kontrolowania pojazdów, ludzi oraz budynków publicznych w rejonach zagrożonych,
- b) prowadzić akcję informacyjno-instruktażową dla społeczeństwa dotyczącą potencjalnego zagrożenia, jego skutków i sposobu postępowania.

- **Po wprowadzeniu trzeciego stopnia alarmowego należy wykonać wszystkie zadania wymienione dla pierwszego i drugiego stopnia alarmowego. Ponadto należy wykonać w szczególności następujące zadania:**
- **1) na rzecz ochrony infrastruktury:**
- a) wprowadzić dyżury dla osób funkcyjnych odpowiedzialnych za wprowadzanie procedur działania na wypadek aktów minimum liczbę miejsc ogólnodostępnych w obiekcie/rejonie obiektu,
- c) w uzasadnionych wypadkach wprowadzić ścisłą kontrolę osób i pojazdów przy wejściu/wjeździe na teren obiektów,
- d) wprowadzić scentralizowane parkowanie, w dużej odległości od najważniejszych obiektów,
- e) wydać broń i amunicję oraz środki ochrony osobistej uprawnionym osobom wyznaczonym do wykonywania zadań ochronnych,
- f) wzmocnić służbę ochronną oraz częstotliwość patrolowania obiektów,
- g) wprowadzić całodobowy nadzór miejsc podlegających ochronie,
- h) wdrożyć dodatkowe procedury kontrwywiadowczej ochrony i osłony personelu i obiektów,
- i) w placówkach dyplomatycznych poza granicami kraju wdrożyć dodatkowe procedury bezpieczeństwa wynikające z planów ochrony. terroru lub sabotażu,
- **2) na rzecz ochrony ludności:**
- a) wzmocnić ochronę organizowanych imprez masowych lub odwołać organizację imprez, jeżeli nie ma możliwości wzmocnienia ochrony lub wzmocnienie nie gwarantuje zapobieżenia aktowi terrorystycznemu,
- b) dokonać przeglądu dostępnej bazy i środków medycznych pod kątem możliwości wykorzystania w przypadku ataku terrorystycznego lub sabotażowego,
- c) zaktualizować bazę danych o alternatywnych możliwościach zaopatrzenia w wodę,
- d) zweryfikować dane o obiektach przeznaczonych dla potrzeb tymczasowego pobytu ludności,
- e) rozważyć i zdecydować o wdrożeniu dodatkowych przedsięwzięć właściwych dla rodzaju zagrożenia.

- **Po wprowadzeniu czwartego stopnia alarmowego należy wykonać wszystkie zadania wymienione dla pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia alarmowego. Ponadto należy wykonać w szczególności następujące zadania:**
- **1) na rzecz ochrony infrastruktury:**
- a) zabezpieczyć ciągłość pracy zespołów zarządzania kryzysowego (sztabów),
- b) przeprowadzić identyfikację wszystkich pojazdów znajdujących się już w rejonie obiektu,
- c) kontrolować wszystkie pojazdy wjeżdżające na teren obiektu i ich ładunek,
- d) wprowadzić pełną kontrolę dostępu do obiektu,
- f) kontrolować wszystkie wnoszone na teren obiektu walizki, torebki i paczki,
- g) przeprowadzać częste kontrole na zewnątrz budynku i na parkingach,
- h) ograniczyć liczbę podróży służbowych i wizyt osób nie zatrudnionych w obiekcie,
- **2) na rzecz ochrony ludności:**
- a) rozważyć i zdecydować o wprowadzeniu ograniczeń komunikacyjnych w rejonach zagrożonych,
- b) wprowadzić zakaz przeprowadzania imprez masowych,
- c) zapewnić zaplecze logistyczne oraz medyczno-sanitarne, odpowiednio do możliwego zagrożenia.

- Niezależnie od zadań wymienionych w każdym ze stopni alarmowych kierownicy organów administracji publicznej oraz kierownicy służb i instytucji właściwi w sprawach bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego realizują przedsięwzięcia na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa wynikające z ich kompetencji ustawowych.
- Kierownicy organów administracji publicznej oraz kierownicy służb i instytucji właściwi w sprawach bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego są zobowiązani do zapewnienia wzajemnego współdziałania, wymiany informacji i koordynacji realizowanych przedsięwzięć.

PIERWSZY STOPIEŃ ALARMOWY CRP

(stopień – **ALFA-CRP**) –zadania :

- poinformować pracowników instytucji, w szczególności osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo teleinformatyczne o zachowaniu zwiększonej czujności.
- zapewnić dostępność w trybie alarmowym personelu odpowiedzialnego za bezpieczeństwo teleinformatyczne.
- sprawdzić kanały łączności z innymi podmiotami biorącymi udział w reagowaniu kryzysowym .
- dokonać przeglądu stosownych procedur związanych z wprowadzeniem stopni alarmowych CRP.
- sprawdzić aktualny stan bezpieczeństwa infrastruktury teleinformatycznej ocenić wpływ zagrożenia na bezpieczeństwo teleinformatyczne na podstawie prognoz wydarzeń, oraz bieżących informacji.
- na bieżąco informować o efektach przeprowadzonych działań zespoły reagowania na incydenty bezpieczeństwa teleinformatycznego.

DRUGI STOPIEŃ ALARMOWY CRP

(stopień – **BRAWO-CRP**)- zadania:

- wykonać zadania wymienione dla stopnia **ALFA-CRP**.
- zapewnić gotowość do niezwłocznego działania administratorów systemów teleinformatycznych.
- wprowadzić dyżury w trybie alarmowy dla osób uprawnionych do podejmowania decyzji w sprawach bezpieczeństwa teleinformatycznego.
- wprowadzić wzmożone monitorowanie stanu bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych oraz:
 - monitorować i weryfikować systemy bezp.
 - sprawdzać dostępność usług elektronicznych
 - w razie potrzeby dokonywać zmian infrast. Infor.

TRZECI STOPIEŃ ALARMOWY CRP

(stopień **CHARLIE – CRP**) zadania:

- wykonać zadania wymienione dla pierwszego i drugiego stopnia alarmowego CRP. Ponadto należy wykonać:
 - dokonać przeglądu dostępnych zasobów zapasowych pod względem możliwości ich wykorzystania w wypadku zaistnienia ataku.
 - przygotować się do uruchomienia planów umożliwiających zachowanie ciągłości działania po wystąpieniu potencjalnego ataku w tym:
 - a/ dokonać przeglądu i ewentualnego audytu planów awaryjnych oraz infrastruktury teleinformatycznej,
 - b/ przygotować się do ograniczenia operacji na serwerach, w celu możliwości ich szybkiego i bezawaryjnego zamknięcia.

CZWARTY STOPIEŃ ALARMOWY CRP

(stopień **DELTA – CRP**) zadania:

- należy wykonać zadania wymienione dla pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia alarmowego CRT oraz kontynuować lub sprawdzić wykonanie tych zadań ponadtowo wykonać:
 - a/ uruchomić plany awaryjne lub plany ciągłości działania organizacji w sytuacjach awarii lub utraty ciągłości działania.
 - b/ stosownie do sytuacji przystąpić do realizacji procedur przywracania ciągłości działania.